

به نام خدا

**دستورالعمل نحوه تعیین قیمت خرید و
فروش اوراق بهادار در صندوقهای
سرمایه‌گذاری**

دستورالعمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق‌های سرمایه‌گذاری

قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق‌های سرمایه‌گذاری ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار (سبا)، براساس این دستورالعمل که در تاریخ 86/11/30 به تصویب هیأت مدیره سبا رسیده است، به شرح زیر تعیین می‌شود:

1- سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس

1-1 فرمول‌های محاسبه قیمت خرید و فروش سهام پذیرفته شده در بورس به ترتیب عبارتند از:

$$\text{قیمت خرید} = \frac{\text{ارزش منصفانه مزایای تعلق گرفته} + \text{ولای دریافت نشده سهم در پایان روز}}{\text{کارمزد خرید سهم}} + \text{ارزش سهم در پایان روز}$$

$$\text{مالیات فروش سهم} = \text{کارمزد} - \text{فروش سهم} - \frac{\text{ارزش منصفانه مزایای تعلق گرفته} + \text{ولای دریافت نشده سهم در پایان روز}}{\text{قیمت فروش سهم در پایان روز}}$$

§ تبصره: کارمزدهای خرید و فروش سهام براساس مقررات بورس و مالیات فروش براساس قوانین مالیاتی تعیین می‌شوند.

2-1 در محاسبه قیمت خرید و فروش سهم، ارزش سهم در پایان روز معادل قیمت پایانی آن روز سهم در بورس است. برای محاسبه ارزش سهم در پایان روز، قیمت پایانی سهم می‌تواند در جهت افزایش یا کاهش بنا به دلایل زیر تعدیل شود:

الف) شرکت تصمیمی گرفته که بر قیمت سهم مؤثر است و پس از اتخاذ آن تصمیم، معامله‌ای بر روی سهم آن شرکت صورت نپذیرفته است.

ب) خبری مهم که بر روی قیمت سهم مؤثر است رسماً منتشر شده و پس از انتشار این خبر هنوز معامله‌ای بر روی سهم صورت نپذیرفته است.

دستورالعمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق‌های سرمایه‌گذاری

ج) در پایان روز محاسبه ارزش سهم، میزان تقاضای سهم در بورس در بالاترین قیمت مجاز یا میزان فروش آن در پایین‌ترین قیمت مجاز به تشخیص مدیر حجم قابل ملاحظه‌ای داشته و معاملات سهم در آن روز به نسبت حجم کمی داشته و این پدیده به دلیل محدودیت در تغییر قیمت روزانه بوجود آمده باشد.

د) در صورتی که سهم در اثر افزایش سرمایه حاصل شده ولی به دلیل عدم صدور و سپرده‌گذاری در بورس قابل معامله نیست.

§ تبصره: حداکثر مجاز برای تعدیل قیمت سهم براساس این بند، 20 درصد نسبت به قیمت پایانی می‌باشد.

3-1 اگر شرکت تصمیم به افزایش سرمایه گرفته باشد و پس از اتخاذ تصمیم معامله‌ای بر روی سهم شرکت صورت نپذیرفته باشد، قیمت تعدیل شده سهم آن شرکت به صورت زیر محاسبه شده و در فرمول‌های قسمت (1-1) به جای ارزش سهم به کار می‌رود:

$$\text{درصد افزایش سرمایه} \times \text{ارزش منصفانه حق تقدم خرید سهم} - \text{قیمت پایانی سهم قبل از تصمیم به افزایش سرمایه} = \text{قیمت تعدیل شده سهم پس از تصمیم به افزایش سرمایه و قبل از انجام معامله}$$

که در آن ارزش منصفانه حق تقدم خرید سهم مطابق بند (ب) قسمت (1-5) تعیین می‌شود.

4-1 مزایای تعلق گرفته ولی دریافت نشده سهم عبارتند از:

الف) سهام جایزه دریافت نشده؛

ب) حق تقدم خرید سهام در اثر افزایش سرمایه که هنوز دریافت نشده است.

§ تبصره: ارزش منصفانه هر یک از این مزایا در محاسبه قیمت خرید و فروش سهم باید به صورت یکسان گرفته شود.

دستورالعمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق‌های سرمایه‌گذاری

5-1 ارزش منصفانه هر یک از مزایای دریافت نشده بند (1-4) به صورت زیر به دست می‌آید:

الف) ارزش منصفانه سهم جایزه در پایان روز در صورتی که سهم شرکت پس از تصمیم‌گیری در مورد اعطای سهم جایزه در بورس معامله شده باشد، همان قیمت پایانی سهم در آن روز است که ممکن است به دلایل زیر تعدیل شود:

(1) مطابق دلایل بند (1-2)؛

(2) به دلیل عدم صدور و سپرده شدن سهم جایزه در بورس حداکثر تا 5 درصد.

در صورتی که پس از تصمیم‌گیری در مورد اعطای سهم جایزه، سهم شرکت در بورس معامله نشده باشد، ارزش منصفانه سهم جایزه در پایان روز به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{ارزش سهم جایزه در پایان روز} = \frac{\text{قیمت پایانی سهم قبل از تصمیم‌گیری در خصوص اعطای سهم جایزه}}{\text{تعداد سهام جایزه تعلق گرفته به هر سهم} + 1}$$

در این فرمول تعداد سهام جایزه تعلق گرفته به هر سهم می‌تواند کسری از یک باشد و ممکن است قیمت پایانی سهم قبل از تصمیم‌گیری در خصوص اعطای سهم جایزه، مطابق بند (1-2) تعدیل شود. ارزش سهم جایزه که از این فرمول به دست می‌آید می‌تواند به دلیل عدم صدور و سپرده شدن سهم جایزه در بورس تا 5 درصد تعدیل شود. پس از دریافت سهم جایزه، ارزش آن از بخش مزایای تعلق گرفته ولی دریافت نشده در فرمول‌های بند (1-1) حذف شده و ارزش آن مانند یک ورقه سهم شرکت، با توجه به تعدیلات بند (1-2) تعیین می‌شود.

دستورالعمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق‌های سرمایه‌گذاری

ب) ارزش منصفانه حق تقدم خرید سهام که هنوز دریافت نشده است، از تعدیل ارزش محاسباتی حق تقدم خرید سهام حداکثر تا 5 درصد محاسبه می‌شود. در صورتی که پس از تصمیم به افزایش سرمایه، سهم شرکت در بورس معامله نشده باشد، ارزش محاسباتی حق تقدم خرید سهام از فرمول زیر به دست می‌آید:

$$\text{ارزش منصفانه مزایایی که از تاریخ افزایش سرمایه تا تاریخ ثبت آن به سهم تعلق می‌گیرد.} - \text{قیمت پذیره‌نویسی سهم} - \text{قیمت پایانی سهم قبل از تصمیم به افزایش سرمایه} = \frac{\text{ارزش محاسباتی حق تقدم خرید سهام در پایان روز}}{\text{درصد افزایش سرمایه} + 1}$$

و در صورتی که پس از تصمیم به افزایش سرمایه، سهم شرکت در بورس معامله شده باشد، ارزش محاسباتی حق تقدم خرید سهام از فرمول زیر به دست می‌آید:

$$\text{ارزش منصفانه مزایایی که از تاریخ تصمیم به افزایش سرمایه تا تاریخ ثبت آن به سهم تعلق می‌گیرد مشروط به اینکه اثرات آن در قیمت پایانی لحاظ نشده باشد.} - \text{قیمت پذیره‌نویسی سهم} - \text{قیمت پایانی سهم پس از تصمیم به افزایش سرمایه} = \frac{\text{ارزش محاسباتی حق تقدم خرید سهام در پایان روز}}{\text{درصد افزایش سرمایه} + 1}$$

§ تبصره 1: در فرمول‌های فوق منظور از مزایایی که از تاریخ تصمیم به افزایش سرمایه تا تاریخ ثبت افزایش سرمایه به سهم تعلق می‌گیرد، مزایایی از قبیل سود تقسیمی است که تصمیم به تقسیم آن پس از تصمیم به افزایش سرمایه و قبل از ثبت افزایش سرمایه اتخاذ شده است. ارزش منصفانه سود تقسیم شده ولی دریافت نشده براساس بند 4 تعیین می‌شود.

§ تبصره 2: قیمت پایانی سهم در فرمول‌های مذکور در این بند می‌تواند براساس دلایل بند (1-2) تعدیل شود.

دستورالعمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق های سرمایه گذاری

2- حق تقدم خرید سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس

1-2 پس از دریافت حق تقدم خرید سهم، ارزش آن از بخش مزایای تعلق گرفته ولی دریافت نشده فرمول های مذکور در بند (1-1) حذف شده و قیمت خرید و فروش آن به عنوان یک ورقه بهادار مستقل براساس فرمول های زیر محاسبه می شود:

$$\text{کارمزد خرید حق تقدم} + \text{ارزش حق تقدم} - \text{قیمت خرید حق تقدم در بازار} = \text{قیمت خرید حق تقدم در بازار}$$

$$\text{مالیات فروش حق تقدم} - \text{کارمزد فروش حق تقدم} = \text{قیمت فروش حق تقدم در بازار}$$

§ تبصره: کارمزدها براساس مقررات بورس اوراق بهادار و مالیات فروش براساس قوانین مالیاتی تعیین می شوند.

2-2 در صورتی که حق تقدم خرید سهم هنوز در بورس معامله نشده باشد، ارزش حق تقدم برابر ارزش منصفانه آن است که روش تعیین آن در بند (ب) قسمت (1-5) آمده است.

3-2 در صورتی که حق تقدم خرید سهم در بورس معامله شده باشد، ارزش آن برابر قیمت پایانی حق تقدم است. به دلایل زیر می توان به جای قیمت پایانی حق تقدم، حسب مورد ارزش منصفانه حق تقدم را بکار برد که روش تعیین آن در بند (ب) قسمت (1-5) آمده است:

الف) شرکت تصمیمی گرفته است که بر قیمت سهم مؤثر است ولی پس از اتخاذ آن تصمیم بر روی حق تقدم خرید سهم معامله ای صورت نپذیرفته است.

ب) خبری مهم که بر روی قیمت سهم مؤثر است رسماً منتشر شده ولی پس از انتشار این خبر، معامله ای بر روی حق تقدم خرید سهم صورت نپذیرفته است.

دستورالعمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق‌های سرمایه‌گذاری

ج) در پایان روز منتهی به روز محاسبه ارزش حق تقدم خرید سهم، میزان تقاضای حق تقدم تفاوت قابل ملاحظه‌ای با میزان عرضه آن داشته است.

3- اوراق مشارکت پذیرفته شده در بورس

1-3 قیمت خرید و فروش اوراق مشارکت به شرح زیر تعیین می‌شوند:

$$\text{قیمت خرید اوراق مشارکت در پایان} = \text{ارزش ورقه مشارکت} + \text{کارمزد خرید ورقه مشارکت در پایان روز}$$

قیمت فروش اوراق مشارکت در پایان = سایر کسورات قانونی - کارمزد فروش ورقه مشارکت - ارزش ورقه مشارکت در پایان روز

§ تبصره: کارمزدهای خرید و فروش ورقه مشارکت براساس مقررات بورس و سایر کسورات قانونی براساس قوانین مربوطه تعیین می‌شوند.

2-3 در صورتی که ورقه مشارکت در بورس پذیرفته شده و بازخرید آن به قیمت معین تضمین نشده باشد، ارزش ورقه مشارکت در پایان روز برابر قیمت پایانی ورقه مشارکت در بورس است. به دلایل زیر می‌توان قیمت پایانی ورقه مشارکت را حداکثر تا 10 درصد تعدیل کرده و در محاسبه ارزش ورقه مشارکت بکار برد:

الف) خبری مهم که بر روی قیمت ورقه مشارکت مؤثر است، رسماً منتشر شده ولی پس از انتشار این خبر، معامله‌ای در بورس بر روی ورقه مشارکت صورت نپذیرفته است.

ب) ظرف ده روز منتهی به روز محاسبه ارزش ورقه مشارکت، میزان تقاضای ورقه مشارکت تفاوت قابل ملاحظه‌ای با میزان عرضه آن داشته است.

دستورالعمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق‌های سرمایه‌گذاری

- 3-3 در صورتی که بازخرید ورقه مشارکت تضمین شده و در بورس پذیرفته شده باشد یا به تشخیص سبا بازار ثانویه قابل اعتماد و منصفانه‌ای برای آن وجود داشته باشد، ارزش ورقه مشارکت در پایان آن روز برابر قیمت پایانی ورقه مشارکت در آن بازار یا قیمت بازخرید توسط ضامن هر کدام که بیشتر باشد، خواهد بود.
- 4- ارزش منصفانه سود نقدی سهم که تقسیم شده ولی دریافت نشده است با ارزش فعلی مبلغ سود تقسیمی سهم که با توجه به تاریخ پرداخت سود اعلان شده توسط شرکت و با نرخ معادل سود علی الحساب آخرین اوراق مشارکت دولت یا بانک مرکزی به علاوه 5 درصد تنزیل می‌شود، برابر است. در صورتی که تاریخی برای پرداخت سود از سوی شرکت اعلان نشده باشد، مدت تنزیل 8 ماه در نظر گرفته می‌شود.
- 5- خبر وقتی رسماً منتشر شده محسوب می‌شود که در اطلاعیه‌های سبا یا بورس مربوطه درج شده یا توسط خبرگزاری‌های رسمی ایران یا بورس‌های معتبر جهانی منتشر شده باشد.
- 6- در صورتی که براساس مفاد بندهای 1-2 این متن، قیمت پایانی ورقه بهادار تعدیل شده باشد با برطرف شدن شرایط مذکور باید از قیمت پایانی ورقه بهادار در محاسبات مربوط به این دستورالعمل استفاده نمود.
- 7- هرگاه مدیر صندوق سرمایه‌گذاری براساس این دستورالعمل تصمیم به تعدیل قیمت پایانی بگیرد، باید دلایل خود را در مورد هر تعدیل مکتوب کرده و یک نسخه از آن را بایگانی کند. مدیر صندوق سرمایه‌گذاری نمی‌تواند قیمت پایانی هر ورقه بهادار را براساس یک دلیل بیش از یک بار تعدیل کند.

دستورالعمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق‌های سرمایه‌گذاری

8- در صورتی که براساس مقررات بورس اوراق بهادار تهران، اوراق بهادار از تابلوهای اصلی و فرعی حذف شوند، ورقه بهادار مربوطه خارج از بورس تلقی شده و ارزش منصفانه آن به پیشنهاد مدیر و تأیید امین تعیین می‌شود.

9- در صورتی که اوراق بهاداری همراه با اختیار فروش ضمنی خریداری شده باشد، ملاک محاسبه ارزش منصفانه ورقه بهادار، روش محاسبه به شرح بندهای فوق یا ارزش فعلی قیمت اعمال اختیار فروش هر کدام که بزرگتر باشد خواهد بود. نرخ تنزیل قیمت اعمال اختیار فروش برابر نرخ آخرین اوراق مشارکت دولت یا بانک مرکزی به علاوه 5 درصد در نظر گرفته خواهد شد.